

Water in de Hobokense Polder

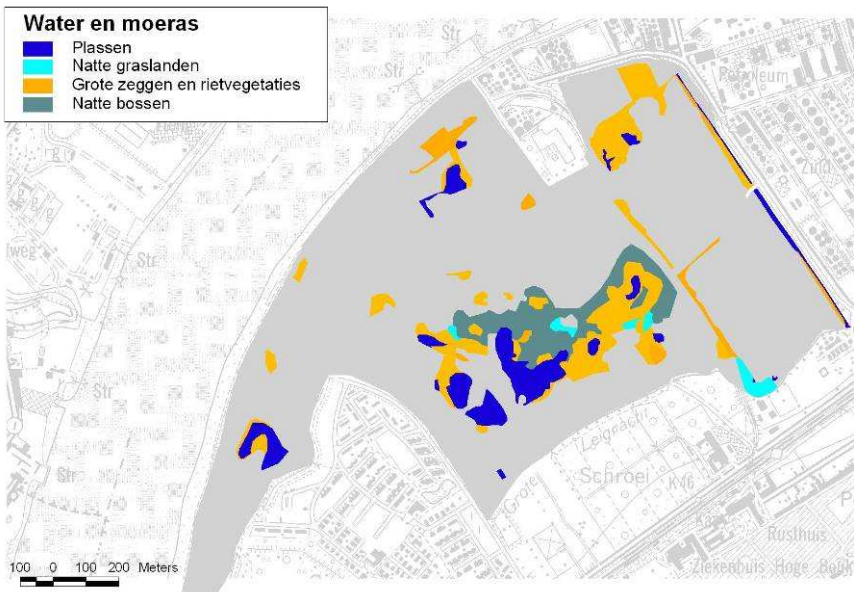
Wim Mertens

De Hobokense polder ligt langs de Schelde, de grootste rivier van Vlaanderen. Riviervalleien vormen van nature een aaneenschakeling van natte biotopen. Ook in de Scheldevallei vind je veel open water, slikken, schorren en moerassen, maar het natuurlijk karakter is grondig verstoord door grote woon-, landbouw- en industriegebieden.

Water speelt in deze gebieden een cruciale rol. Het komt toegestroomd via beken en rivieren, maar ook via grondwater en neerslag. In de Hobokense Polder is het watersysteem grondig verstoord door de ophoging. Vroeger ontving de laag gelegen polder vooral water via grond- en oppervlaktewater. Nu vormt neerslag de enige voeding van de opgehoogde polder. Toch heeft het centrale deel van de Hobokense Polder een uitgesproken moerasachtig karakter. Dit deel is minder opgehoogd en de grondwatertafel die zich in de opgehoogde bodem heeft opgebouwd, komt plaatselijk boven de grond te staan. Hier bevinden zich de plassen. Rondom de plassen staat het water enkel in de winter boven maaiveld en groeit een moerasvegetatie gedomineerd door riet en/of wilgen.

Eén van de doelstellingen in het beheerplan is het behoud van het waterrijke karakter. Hierdoor kan de Hobokense Polder blijven functioneren als belangrijk onderdeel in de ecologische structuur van de Scheldevallei. Een mooie illustratie van de relatie tussen de rivier en de omliggende gebieden vormen wintertalingen. Bij laag tij zoeken ze eten op de

drooggevallen slikplaten van de Schelde en bij hoog tij zoeken ze de rust op van de plassen in de Hobokense Polder.



In de Hobokense Polder komt bijna 6 ha open water voor en meer dan 16 ha moerasvegetaties. In het water krioelt het van het leven. Je vindt er microscopisch kleine algen en diertjes (fyto- en zoöplankton), waterplanten, weekdiertjes, insecten, amfibieën en vissen. Zuiver water is een voorwaarde voor een soortenrijk waterbiotoop. Doordat de Hobokense Polder enkel regenwater ontvangt is het water zuiver. In de ondergrond bevinden zich wel oude huisvuil- en andere stortten, die een risico vormen voor de waterkwaliteit en het waterleven. Momenteel lijken er geen problemen op te treden.

Libellen

29 libellensoorten werden reeds waargenomen in de Hobokense Polder.

Libellen zijn indicatoren van een goed watermilieu. De larven van libellen en waterjuffers kunnen niet vliegen, ze leven enkele maanden tot meerdere jaren in het water. Het zijn rovers die jagen op allerlei andere waterdiertjes. De volwassen dieren leven in het zomerhalfjaar. Ze zijn eveneens roofzuchtig en jagen als volleerde luchtacrobaten op vliegende insecten. Ze leggen hun eitjes in waterplanten of los in het water. Door hun levenswijze zijn libellen afhankelijk van proper water rijk aan dierlijk leven.



Vissen en beheer van plassen

Het Broekskot en het Rallegat zijn jarenlang in gebruik geweest als kweekvijvers voor karpers. Karpers eten vooral planten en woelen graag in de bodem. Hierdoor verdween de water- en oevervegetatie in de plassen volledig en werd het water troebel en voedselrijk. Planten en algen konden door lichtgebrek niet meer groeien en de totale soortenrijkdom van de plas nam sterk af. Als natuurbeheermaatregel werden in 2004 jonge snoeken uitgezet op de plas. Deze roofvis eet ondermeer jonge karpers en houdt zo het aantal karpers onder controle. Er ontstaat een evenwichtiger visbestand en het water wordt terug helder.



Watervogels staan bovenaan de voedselpiramide van een plas. Ze zijn talrijk op plaatsen met veel waterleven, veel voedsel met andere woorden. Visetende vogels (fuut en aalscholver) vind je uitsluitend op het Broekskot, de enige plas die nooit droogvalt. Duikeenden (kuifeend, tafeleend) en dodaars jagen al duikend in de diepere plassen op kleine visjes, grote waterinsecten, slakken en schelpjes. Grondelenden (wilde eend, krakeend, pijlstaart, slobeend, wintertaling), zoeken hun voedsel op de bodem van ondiepe plassen door in het water te kantelen. Je kan ze op alle plassen vinden. In ondiep water en op droogvallende oevers zoeken steltlopers (oeverloper, witgatje, watersnip) naar wormen en ander lekkers. De vele reigers die de Hobokense Polder frequenteren (blauwe reiger, lepelaar, kleine en grote zilvereiger) zijn op zoek naar vissen en amfibieën.